

Til: Det medisinske fakultetsstyre og instituttledelsen
Fra: Dekanus

Saksbehandler: Mette Groseth Langballe

Oslo, 25. april 2013

Budsjettmodellens virkemåte

Budsjettmodellen

Budsjettfordelingsmodellen som benyttes i dag ble utarbeidet i 2008, og første gang benyttet i fordelingen for 2010. Under arbeidet med fordelingen høsten 2009 ble det klart at innføring av modellen ga flere utfordringer. Modellen ga for det første relativt store omfordelinger mellom instituttene, samt at det fakultetet med stor sannsynlighet skulle gjennomføre en stor omorganisering fra 10 institutter til 3 institutter. Fordelingen for 2010 ble gjennomført på de 10 grunnenhetene, og ble aggregert opp på de 3 grunnenhetene som ble etablert året etter. Ved en aggregering til 3 institutter ble ikke omfordelingseffekten særlig stor.

Budsjettmodellen har følgende komponenter:

- Forskningsbasert utdanning
- Forskning og forskerutdanning
- Særskilte kostnader/Samfunnsoppdrag
- Infrastruktur

Komponentene i modellen er en synliggjøring av ressursgrunnlaget. Modellen representerer ingen ømerking av midlene til bestemte aktiviteter med unntak for rekrutteringsstillinger og særskilte kostnader/satsinger. Midlene stilles til rådighet for instituttene og andre enheter som én samlet pott.

Nedenfor vil det bli gitt en kort oppsummering av modellens komponenter:

a) **Forskningsbasert utdanning**

Forskningsbasert utdanning			
Basis	Resultat	Særskilte kostnader	Midlertidige satsinger
Årsverk basert på pålagte undervisningsoppgaver	Eventuelle stimuleringsmidler	Utplassering av studenter Disseksjon Ferdighetssenter Laboratoriekurs PC-stuer Studiekonsulenter	Eventuelle midlertidige satsinger

Årsverk basert på pålagte undervisningsoppgaver er fremkommet ved at undervisning er kartlagt og omregnet til årsverk og multiplisert med en gjennomsnittlig årslønn.

b) Forskning og forskerutdanning

Forskning og forskerutdanning			
Basis	Resultat	Særskilte kostnader	Midlertidige satsinger
Teknisk assistanse/drift	Eksterne midler (NFR og EU)	Dyrestall	Tematiske områder
Rekrutteringsstillinger	Vitenskapelig publisering	Verksteder	Startpakker
Vitenskapelig utstyr	Doktorgrader		
Forskerlinjen			
Forskerutdanning			
SFF, NCOE, ERC			

De årsverk som fremkommer i forskningsbasert utdanning (basis) får et påslag i komponenten Forskning og forskerutdanning – Basis til "Teknisk assistanse/drift"

c) Særskilte oppgaver/Samfunnsoppdrag

Særskilte oppgaver/Samfunnsoppdrag			
Basis	Resultat	Særskilte kostnader	Midlertidige satsinger
Regionaleitetiske komiteer	Eventuelle resultatmidler	Universitetssykehus-tilskuddet	Eventuelle midlertidige satsinger
Rettsmedisinsk institutt			

d) Infrastruktur

Infrastruktur			
Basis	Resultat	Særskilte kostnader	Midlertidige satsinger
Internhusleie	Eventuelle resultatmidler	Eventuelle særskilte kostnader	Oppbygging av innkjøpsfunksjon
Eksternhusleie			
Fellesadministrasjon			

Modellen brukes ved å justere på priser og faktorer i basis og resultatkomponentene, samt å tildele til særskilte kostnader og midlertidige satsinger. I 2011 fordelingen var det lagt inn følgende satser og priser:

Utdanning

Variabler undervisning	
Undervisning pr årsverk	683 timer
Trekk for eksterne årsverk	50 %
Pris pr årsverk	790 000 kr*
Faktor	90 %

- Det er lagt inn en økning på 2,6 % som lønnskompensasjon

Forskning

Impact	Stipendiater	Postdoktorer
Institutt for medisinske basalfag	47 %	53 %
Institutt for helse og samfunn	46 %	53 %
Institutt for klinisk medisin	26 %	53 %

Variabler forskning	
Påslag for stillinger lab.fag	50 %
Påslag for stillinger ikke lab.fag	20 %
Pris pr doktorgrad	135 000 kr
Pris pr publikasjonspoeng	11 900 kr
Pris pr NFR-krone	0,05 kr
Pris pr EU-krone	0,57 kr

Utdanningskomponenten

Utdanningskomponenten består av basis, resultat, særskilte kostnader og midlertidige satsinger. Det er kun basis og særskilte satsinger som i dag er i bruk.

Basis

Basis er beregnet ut fra hvor mange årsverk det er behov for å kunne gjennomføre den undervisningsmengde som er vedtatt gjennom studieplanene. Særskilte kostnader knytter seg til elementer i studieplanen som ikke er timeplanfestet undervisning og til administrasjon av studiene. Eksempler på særskilte kostnader er utplasseringsordningen i medisin, Ferdighetscenteret, disseksjon og studiekonsulenter ved bachelor- og masterprogrammene.

Basis i utdanningskomponenten er klart den største posten i fordelingsmodellen, og tanken bak er at pålagte oppgaver som vedtatt undervisningsmengde skal finansieres fullt ut. På den andre siden kan det derfor ikke forventes at undervisning som ikke er vedtatt i studieplanene kan finansieres gjennom fakultetets budsjettfordelingsmodell.

En utfordring ved bruk av modellen er at *basis'* impactfaktor har variert i den perioden vi har brukt nåværende modell. Variasjonen har vært mellom 0,9 og 1, noe som gir relativt store utslag for instituttene. Dette gjør det vanskelig for instituttene å planlegge på lang sikt, da en liten variasjon i impactfaktoren får store utslag i tildelingen. Årsaken til at faktoren varierer er behovet for å balansere fordelingen.

Diskusjonspunkt: Skal impactfaktoren i basis i utdanningskomponenten holdes fast, og eventuelt på hvilket nivå?

Forholdet mellom utdanningskomponenten og forskningskomponenten

Hvor stor andel av fakultetets budsjetttramme som fordeles gjennom utdanningskomponenten og forskningskomponenten avhenger av hvilke impactfaktorer og priser vi setter. Budsjetttrammen er gitt og blir ikke større, uavhengig av hvilke priser vi setter. Det er ulike innfallsvinkler til spørsmålet:

- Undervisningen er en pålagt oppgave og skal dekkes helt gjennom basis og særskilte kostnader. Undervisningskomponenten endres da kun ved endringer i vedtatt

undervisningsmengde (endring i studieplaner), uavhengig av variasjon i inntekten til fakultetet i undervisningskomponenten i UiOs modell.

- Undervisningskomponenten inneholder også en forskningskomponent, da hele stillingen i undervisningskomponentens basis finansieres
- Undervisning og forskning er likestilte oppgaver, derfor bør disse to komponenter utgjøre like stor andel av fakultets budsjetttramme.

Diskusjon: Bør komponentene utgjøre en like stor andel av budsjetttrammen?

Særskilte kostnader

Som nevnt over består også utdanningskomponenten av særskilte kostnader. "Særskilte kostnader" er øremerkede midler og er tenkt å dekke akkurat den aktiviteten som er vedtatt tatt inn i fordelingsmodellen. Jo flere "særskilte kostnader" som legges inn, jo mindre midler kan fordeles gjennom resultater, da den totale sum til fordeling er gitt. Blir elementet "særskilte kostnader" dominerende beveger vi oss bort fra rammetildeling til instituttene.

Instituttene har budsjetttrammer som varierer mellom 80 til 220 mill kroner. Tildelinger i elementet "særskilte kostnader" varierer mellom 30 000 kroner og 13 mill kroner. En særskilt kostnad på 13 mill kroner er selvfølgelig betydelig, men bør vi forvente at en kostnad på 30 000 kroner kan dekkes innenfor budsjetttrammen?

Diskusjonspunkt: Kan vi sette en grense for hvor lav en kostnad kan være før den tas inn i fordelingsmodellen eller er det aktivitetens art som skal være avgjørende? Bør noen av de særskilte kostnadene være tidsbegrenset?

Forskningskomponenten

Forskningskomponenten består av basis, resultat, særskilte kostnader og midlertidige satsinger. Basis består av rekrutteringsstillinger, vitenskapelig utstyr, Forskerlinje, forskerutdanningen og teknisk assistanse.

Rekrutteringsstillinger

Instituttene har blitt tildelt måltall for stipendiater og postdoktorer, noe som innebærer et ansvar for å ha tilsatt tilstrekkelig antall stipendiater og postdoktorer til at måltallene oppfylles hvert år. Instituttene må selvpasse på at tilsetninger skjer etter hvert som personer slutter i de aktuelle stillingene.

Stipendiatene og postdoktorene er langt fra fullfinansiert i budsjettmodellen. Følgende faktorer for finansiering benyttes:

Impact	Stipendiater	Postdoktorer
Institutt for medisinske basalfag	0,47	0,53
Institutt for helse og samfunn	0,46	0,53
Institutt for klinisk medisin	0,26	0,53

Hvis alle stipendiatene skal være "fullfinansiert" i budsjettfordelingsmodellen, vil det kreve en betydelig "omdisponering" innenfor fakultetets budsjettmodell.

Årsaken til den relativt lave impactfaktor på Institutt for klinisk medisin er den høye andelen kliniske stipendiater med større undervisningsforpliktelser, og finansieres også gjennom basis i utdanningskomponenten.

Rekrutteringsstillinger er tilnærmet fullfinansiert fra UiO.

Rekrutteringsstillinger slik de er finansiert nå er ingen strategisk virkemiddel, instituttene "tjener" på å få et redusert måltall, og ingen ønsker et høyere måltall. Med en bedre finansiering vil fakultetsstyret bruke rekrutteringsstillinger som et strategisk virkemiddel.

Imidlertid må det gjøres en jobb før rekrutteringsstillingene kan fullfinansiere, spesielt gjelder dette stipendiatstillingene, som ofte har undervisningsplikt i stillingen.

I dag har vi kun fordelt antall årsverk, uavhengig av tilsettingsperiode og derigjennom undervisningsplikten. For å løse dette må fakultetsstyret ikke bare fordele måltallene, men også gi måltall med tilsettingstid.

Et eksempel på mer detaljert fordeling med ulik finansiering kan være:

Stipendiater med 3 års tilsettingstid – 100 % finansiering (ingen undervisning)

Stipendiater med 4 års tilsettingstid – 75 % finansiering (1 år undervisning)

Stipendiater med 5 års tilsettingstid – 60 % finansiering (2 år undervisning)

Stipendiater med 6 års tilsettingstid – 50 % finansiering (3 år undervisning)

Uansett hvilke fordelingsmåte og reduksjonsfaktor som velges å brukes, vil kostnadene ved rekrutteringsstillingene fullt ut falle på instituttene. Ved ikke å benytte en reduksjonsfaktor som vi gjør, tildekkes de faktiske kostnader ved instituttene.

Et annet alternativ er å ta ut hele komponenten, men hvor instituttene likevel får et måltall å oppfylle.

Diskusjonspunkt: Skal vi arbeide for en mer transparent modell for finansiering av stipendiatstillinger og postdoktorer?

Avlagte doktorgrader

Avlagte doktorgrader benyttes som grunnlag i den resultatbaserte tildeling, og fordeles instituttene som et glidende gjennomsnitt over 3 år. Årsaken til at et glidende gjennomsnitt er benyttet er at ikke tildelingene skal variere så mye fra år til år. I 2013 var prisen på doktorgrader 135 000 kroner og det ble utdelt vel 23,5 mill kroner. Et av instituttene har kommet med et innspill å trekke avlagte doktorgrader ut av den resultatbaserte omfordelingspotten, og at fakultetet heller forskutterer de faktiske utgifter ved antall forventede doktorgrader.

Det er noen ulemper ved å gjøre den foreslåtte endring i modellen, blant annet:

- Avviker fra budsjettmodellen om at komponentene i modellen kun er en synliggjøring av ressursgrunnlaget
- Større øremerking av budsjetttrammen
- Kostnadene ved en doktorgrad er ulike ved instituttene
- Mindre incitament for å minimere kostnadene ved doktorgrader
- Mer administrasjon – kontroll og oppfølging

Diskusjon: Bør fakultetet endre modellen ved å dekke faktiske kostnader ved forventede avlagte doktorgrader?

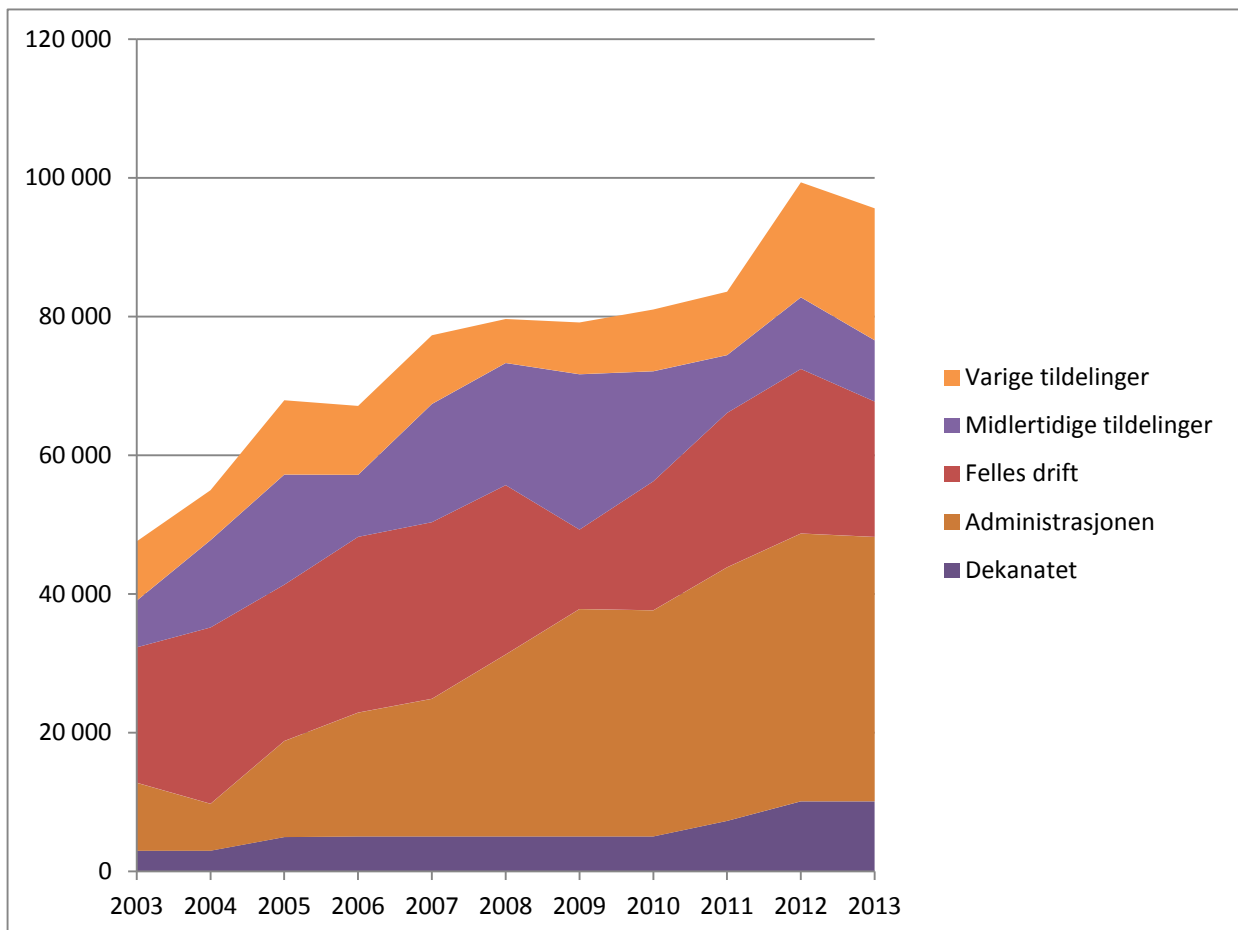
Infrastruktur og strategiske avsetninger

Infrastruktur, felleskostnader og strategiske satsinger avsettes forlods og trekkes fra budsjetttrammen før budsjettmodellen "trer inn" og fordeler resten av budsjetttrammen til instituttene. Noen av disse kostnadene er eksternt bestemt, for eksempel internhusleieordningen, som fakultetet må dekke uansett. Kostnader som fakultetet har større innflytelse over er:

- Ekstern husleie
- Administrasjon
- Strategiske satsinger
- Andre felleskostnader

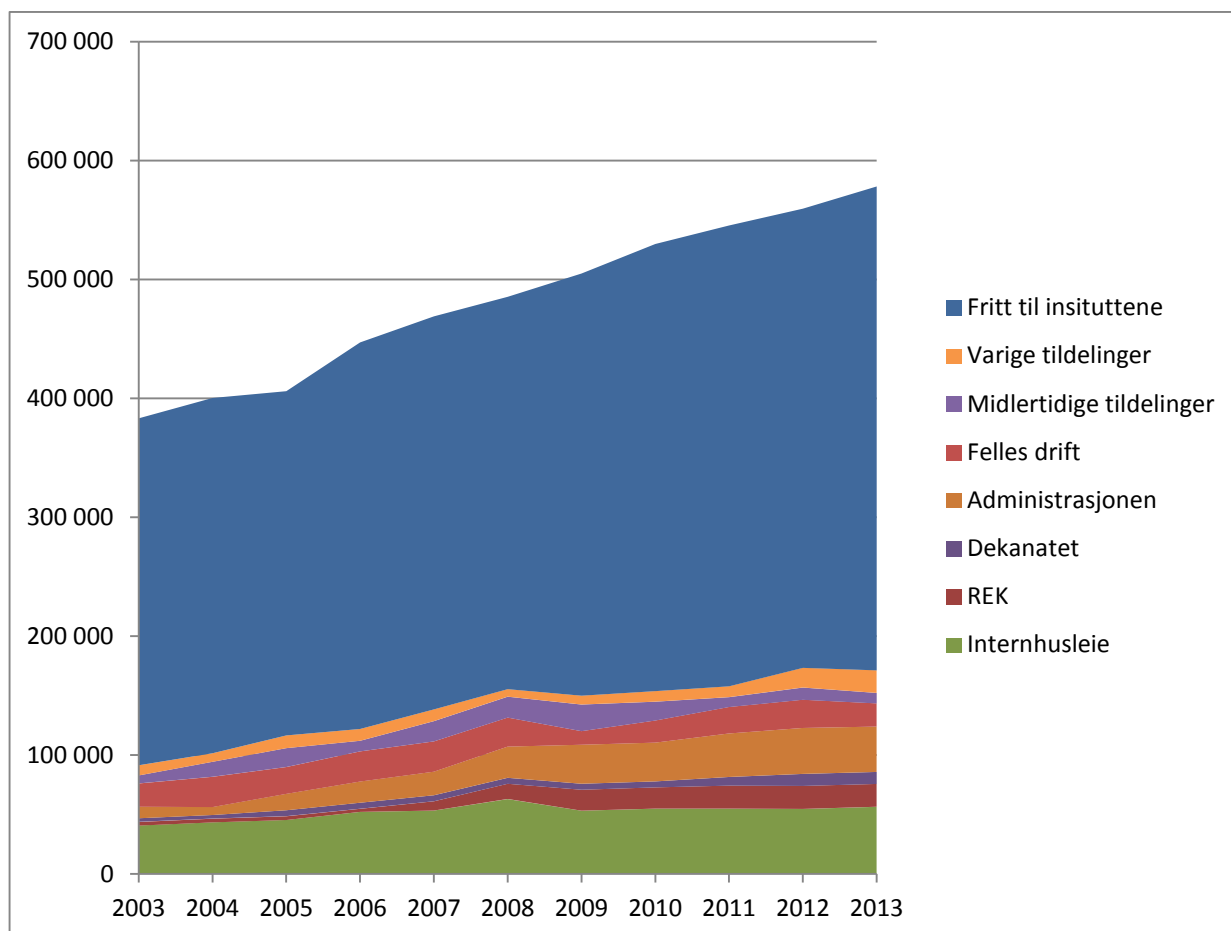
Nedenfor gis en oversikt over avsetninger ved fakultetet sentralt i perioden 2003 til 2013. Avsetningene dekker administrasjon, felles drift, dekanat, midlertidige og varige satsinger.

Figur 1

Figur 2 viser det samme som figur 1, men i tillegg den "frie" tildelingen til instituttene og internhusleien for den samme periode.

Figur 2

Ved UiO sentralt er det vedtatt en grense for hvor stor andel av budsjettrammen som skal disponeres til satsinger og strategiske avsetninger, både varige og midletidige, hvert år.

Diskusjon: Skal det settes en grense for nivået på strategiske satsinger og øremerkede midler?

Vedlagt følger en tabell over tildelingene til instituttene for årene nåværende budsjettfordelingsmodell er benyttet. Tabellen viser hvor stor andel av tildelingen som er øremerket til bestemte aktiviteter og andelen av tildelingen som er "frie" midler.

Videre prosess fremover

Universitetsstyret behandler budsjettfordeling for 2014 på møte 17.juni 2013. På fakultetsstyrets møte 25.juni vil det bli orientert om fakultetets tildeling, samt føringer i årsplanen for 2014-2016. Fakultetets satsinger og prioriteringer vil også bli tatt opp til diskusjon. Eventuelle endringer i fordelingsmodellen basert på diskusjonen fra dette møtet vil bli synliggjort i en tentativ fordeling.

Det legges opp til endelig budsjettfordeling og vedtak av endelig årsplan for 2014-2016 i fakultetsstyremøte 17.september 2013.